

Information til børn og unge inden deres første besøg hos Vestsjællands Øjenklinik Slagelse

Denne information omfatter kun patienter der ikke tidligere har været hos Vestsjællands Øjenklinik Slagelse. I denne folder beskriver vi hvad du skal forvente inden dit besøg samt ved dine første besøg. Herefter vil øjenlægen og personalet lægge en videre plan for dig baseret på forholdene i dine øjne.

Hvis du har været ved andre øjenlæger eller optikere

Hvis du har været ved andre øjenlæger, øjenafdelinger eller optikere inden dit besøg hos os, er det *meget* vigtigt, at du indhenter oplysninger derfra. Det gælder særligt synsmålinger, målinger af øjets styrke samt om du har fået dryppet øjne i forbindelse med måling af styrken i øjet. Det er afgørende at vi får en kopi af disse målinger.

Hvis du ikke får indhentet disse informationer, kan du risikere at vi ikke kan lave en fyldestgørende vurdering. Det kan derfor være nødvendigt at give dig en ny tid indtil vi har fået dine oplysninger fra øjenlæger og optikere. Dette vil derfor forsinke dit forløb og en eventuel behandling.

Valg af øjenlæge

Der er mange faktorer der spiller en rolle når man skal finde en øjenlæge. Det er relevant, at man spørger venner, bekendte og familie. Samtidigt kan man undersøge øjenlægers hjemmesider og herved få et indtryk af de værdier som de forskellige øjenklinikker er bygget på.

Når det kommer til børn og unge er der midlertidigt nogle øjenklinikker der har ansat en skeleterapeut. *Det har vi ikke*. Hvis du mener, at dette kan være relevant, eller du blot ønsker at gå et sted, hvor man har en skeleterapeut ansat, kan du blot søge en øjenklinik med denne ydelse.

Når du bestiller tid hos Vestsjællands Øjenklinik

Ved tidsbestilling vil du typisk få to tider. Ved den første tid laves en grundig undersøgelse. Her laves synsprøver, måling af øjet styrke og bygningsfejl, farve syn, samsyn m.fl.

Hvis der findes synsproblemer, som kræver yderligere udmåling, skal dette foregå efter drypning med særlige dråber. Da dette kan tage op til 2 timer før dråberne virker, gøres dette ved den efterfølgende tid. Hvis der ikke er behov for yderligere undersøgelser, slettes din anden tid selvfølgelig.

Det første besøg

Ved dit første besøg snakkes der om hvilke problemer der er i forhold til øjnene. Der laves en grundig undersøgelse med måling af øjets styrke (langsynethed, nærsynethed, bygningsfejl), synsevnen (hvor mange procent kan barnet se), farve syn, samsyn, skanning af synsnerve og nethinde m.fl. Herved afdækker vi hvad problemet er.

Hvad er formålet med dråberne ved den anden tid?

Når man skal udmåle styrken i øjet i forbindelse med briller, benytter man en maskine der sættes tæt på øjet. Hos børn og unge fører dette midlertidigt til en refleks, hvor øjet begynder at fokusere og gør sig herved mere nærsynet. Man kommer derved til fejlagtigt at måle barnet mere nærsynet end hvad de faktisk er. Dette er ufrivilligt og kan ikke kontrolleres af barnet. Denne tendens vil ofte fortsætte op i teenage årene.

For at undgå denne fejlmåling, gives barnet øjendråber, der lammer muskelen, der er ansvarlig for fokuseringen. Herved undgår vi fejlmålinger og kan lave optimale briller.

Smerter, ubehag og bivirkninger ved undersøgelserne

Alle undersøgelser og målinger er smertefrie og uden ubehag for barnet. Der benyttes lidt lys ved undersøgelsen, men dette er ganske lidt generende.

Hvis der skal gives dråber ved udmåling af briller (ved nr. 2 tid), kan disse afstedkomme en del svie i forbindelse med selve drypningen. Hver dråbe svier og brænder i ca. 30-60 sekunder. Efterfølgende vil barnet typisk have et meget dårligt syn og være lysfølsom. Der optræder ofte en del træthed og barnet kan få hjertebanken og følelsen af uro og angst. Der kan komme mild feber. I ekstremt sjældne tilfælde kan der komme forvirring, svær træthed, overaktivitet og hallucinationer. Dette varer i ca. 24 timer.

Det er derfor rimeligt at have forståelse for, at barnet ikke har det optimalt i et døgn efter drypning og formentligt ikke vil kunne gå i skole, dagsinstitution etc.

Hvis barnet skal dryppes, får du en folder om hvordan og hvor meget du skal dryppe samt beskrivelse af formålet samt bivirkninger.

Dit andet besøg

Formålet med den anden tid er udmåle styrken i øjet i forbindelse med drypning. Dvs. at finde frem til graden af evt. langsynethed, nærsynethed og bygningsfejl. På baggrund af disse mål, udregnes en brillestyrke. Herefter kan i henvende jer til optiker, der udformer brillerne baseret på disse målinger. Formålet med at lave de mest optimale briller er at få det bedste syn muligt og mv. øge synsudviklingen hvis der er udviklet et dovent øje.

Hvad er synsevnen?

Synsevnen (eller synstyrken) er hvor mange procent man kan se på hvert øje. Denne kan måles uden briller og med briller. Og den kan måles på afstand eller nær.

Hos Vestsjællands Øjenklinik Slagelse måler vi synsevnen på afstand uden briller, med briller (hvis disse haves) og med "den bedst mulige brille man kan forestille sig".

Hvis synet er nedsat, men kan normaliseres med en brille, er der alene tale om en brille problemstilling.

Løsning er derfor udmåling til briller med øjendråber som beskrevet ovenfor. Men øjet i sig selv fungerer fint.

Hvis synet er nedsat med den bedst muligt brille der kan laves, betyder det at synsnedsettelsen skyldes øjet eller hjernens udvikling (dovent øje).

Hvad er øjets styrke?

Øjets form angiver hvilken stykke den har. Hvis øjet har en normal længde er styrken 0. Hvis øje er længere end normalt, er øjet nærsynet og har minus styrker. Hvis øjet er kortere end normalt, er øjet langsynet og har plus styrker.

Hvis øjet ikke er rund som en fodbold, men mere "fladmast" som en amerikansk fodbold har øjet herved en bygningsfejl.

Hvis man er 0 i styrke, er synet kun skarpt på afstand, men det er mere sløret på mellem og meget sløret på nær afstand. Det er dog ikke sådan, at personer med 0 i stykke oplever synet. De oplever, at synet er skarpt på alle afstande. For at opnå dette, foregår der en fokusering inden i øjet v.h.a. en muskel. Denne gør øjet mere nærsynet i forbindelse med mellemafstand og yderligere nærsynet ved nær arbejde.

Hvis man er langsynet (+styrker) er synet sløret på alle afstand, men mere sløret på mellem afstand og mest sløret på nær afstand. Men de fleste (men ikke alle) oplever heller ikke deres syn på denne måde. Det skyldes, at musklen inden øjet hele tiden arbejder. På afstanden gør musklen øjet lidt nærsynet og udligner den langsynethed øjet har. Jo tættere på man kigger, jo mere arbejder musklen for at gøre øjet tilstrækkeligt nærsynet så synet er skarpt på tætte afstande.

Hvis man er nærsynet (-styrker) er synet sløret på afstand (afhængigt af nærsynetheden) og bliver bedre tæt på. Musklen kan ikke bedre det slørede syn på afstand.

Bygningsfejl kan ikke korrigeres af øjet selv. De fleste kan overkomme en mindre bygningsfejl, men større værdier skal korrigeres i en brille.

Hvad er et dovent øje?

Hvis synet er nedsat og ikke kan bedres med "den bedst mulige brille", vil øjenlægen finde frem til årsagen.

Typisk er årsagen, at formen på de to øjne er forskellig, og derved er styrken forskellig på de 2 øjne. Dette danner 2 forskellige billeder der ofte vil være skarpt på det ene øje og sløret på det andet. Når hjerne modtager signalet med ét skarpt billede fra det ene øje og ét sløret billede fra det andet øje kan hjernen ikke få de 2 øjne til at matche sammen. Hjerne vælger derfor at benytte øjet med det skarpe syn. Dette betyder at hjerneområdet svt. det slørede øje ikke udvikles.

Således er der ikke sygdom i øjet (udover forskellige styrker i de to øjne), men det er hjernens udvikling der bliver påvirket og nedsat.

Når barnet/den unge når en vis alder (typisk 6-8 år), er hjernens udvikling omkring synet afsluttet. Og hvis hjerne kun er udviklet til f.eks. 60% syn på det ene øje vil dette aldrig siden hen kunne bedres.

Der er dog stor variation på hvor gammel børn og unge er før udviklingen er færdig. For nogle er det måske 4-5 år og for andre 10-12 år.

Behandling af et dovent øje

Den indledende behandling vil være brilleudmåling. Dette skal typisk udføres v.h.a. dråber som overfor beskrevet. Formålet er at brillen kan gøre synet skarpere og herved kan man presse udviklingen i hjernen fremad.

Hvis dette ikke er tilstrækkeligt kan andre ting også forsøges.

Tidsforbrug

I forbindelse med undersøgelser skal du afsætte 2 timer.

Det er vigtigt, at du kan acceptere, at vi bruger noget tid på at lave et grundigt arbejde med dine øjne.

Dette tager tid. Hvis du ikke føler at du og dit barn kan afse den fornødne tid som vi har brug for, kan du altid søge en anden øjenlæge.

Udeblivelser

Vi oplever dagligt udeblivelser uden afbud, hvilket er utroligt ærgerligt, da andre patienter kunne drage fordel af tiderne. Hvis du ønsker at aflyse din tid, skal du meddele dette senest kl. 8.00 på undersøgelsesdagen. Det kan gøres døgnet rundt på afbudstelefonsvaren (58 52 20 01 – tast 1 når telefonsvaren tilbyder denne mulighed). Du skal indtale dit navn, cpr. og den tid som du ønsker at aflyse. Du kan *ikke* bede om en ny tid på afbudstelefonen. Her skal du ringe i telefontiden og få en ny tid. Telefonsvaren besvares ikke.

Udeblivelser fra konsultation uden rettidigt afbud kan koste 250 kr. inden du kan få en ny tid. Udeblivelse fra operation og laserbehandling kan koste 500 kr. inden du kan få en ny tid.